

РЕШЕНИЕ

№ 1366

гр. София, 14.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 4-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на десети октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Мария Яначкова

Членове: Ралица Димитрова
Десислава Б. Николова

при участието на секретаря Теодора Т. Ставрева
като разгледа докладваното от Мария Яначкова Въззивно гражданско дело
№ 20221000500417 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 258 – 273 ГПК.

С решение № 265953 от 1 октомври 2021г. по гр. д. № 9 135/2020г., поправено с решение № 266632/19.11.2021г., Софийски градски съд, ГО, 2 състав е осъдил „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД, ЕИК121718407, да заплати на Ю. Г. К., ЕГН ***** : - 21 100,00 лева обезщетение за неимуществени вреди от пътно-транспортно произшествие, настъпило на 24.06.2017г., на основание чл. 432, ал. 1 от Кодекса за застраховане (КЗ), връзка с чл. 429, ал. 1, т. 1 от КЗ, плюс законната лихва от 28.08.2020г. до окончателното изплащане;- 1 030,06 лева разноски по делото на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК разноски по делото; 2. на адвокат В. О. – 1 003,59 лева адвокатско възнаграждение с ДДС на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК; отхвърлил исквете за разликата над 21 100,00 лева до предявения размер от 50 000,00 лева; и иска на Ю. К. изцяло; осъдил ищите, Ю. К., ЕГН ***** , действащ чрез законния му представител - баща му Ц. Е. К., да заплатят на „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД сумата 1 795, 06 лева - разноски по делото на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК. Решението е постановено при участието на А. В. Т. като трето лице помагач на ответника.

Производството пред въззивния съд е образувано по въззивна жалба на ишците Ю. Г. К. и Ю. Ц. К., представляван от законния си представител Ц. К., срещу решението по гр. д. № 9135/2020г. на СГС, ГО, 2 състав в отхвърлителните му части. С доводи, концентрирани върху нарушение на чл. 52 и чл. 51, ал. 2 ЗЗД, искат отмяна на решението в обжалваните части и уважаване на исквете им в предявените размери.

Насрещната страна „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД също е подало въззивна жалба срещу първоинстанционното решение по посоченото гражданско дело, но в осъдителната му за ишцата част. С доводи за нарушение на чл. 51, ал. 1, чл. 52 и чл. 51, ал. 2 ЗЗД, както и за процесуални нарушения при анализа на събраните доказателства и при разглеждане на защитните му средства, иска отмяна на решението в обжалваната част и отхвърляне на иска до размера от 21 100 лв.

Всяка от страните е оспорила жалбата на противната страна.

За да постанови решението си по исквете за заплащане на обезщетения за неимуществени вреди, първоинстанционният съд е приел, че в полза на ишцата е възникнало вземане по чл. 432, ал. 1 КЗ в размер на 26 600 лв., така както е редуцирано с 5 % съпричиняване поради неизползване на предпазен колан, вследствие на което е получила травмата на опорно – двигателния апарат, като ѝ е присъдено 21 100 лв. обезщетение поради приетото частично плащане от ответника в размер на 5 500 лв.; а в полза на ищеца е възникнало вземане в размер на 3 000 лв., и тъй като му е платена сума в такъв размер, без като дете да е съпричинил вредоносния резултат, искът му е отхвърлен изцяло.

Софийски апелативен съд, като въззивна инстанция, в рамките на правомощията си, уредени в чл. 269 ГПК, съобразно и разясненията, дадени в ТР № 1/09.12.2013г. по тълк. дело № 1/2013г. на ОСГТК на ВКС, намира, че обжалваното решение е валидно, допустимо в обжалваните части, а като косвен резултат от решаващата си дейност счита същото и за правилно в обжалваните части.

Застраховането срещу гражданска отговорност е правоотношение, по силата на което застрахователят се задължава да обезпечи застрахователна закрила срещу риска от възникване на гражданска (деликтна) отговорност в тежест на застрахования, като при настъпване на застрахователното събитие,

плаща дължимото от последния обезщетение за вредите, причинени на трети лица. Застрахователното събитие при тази застраховка, като проекция на застрахователния риск, е възникването на гражданска отговорност в тежест на застрахования. Отговорността на застрахователя възниква на основание застрахователно правоотношение, а отговорността на причинителя на непозволеното увреждане, на основание деликт. Т. н. пряко право на увредения срещу застрахователя по чл. 432, ал. 1 КЗ за изплащане на застрахователното обезщетение, предявено в настоящия процес, и правото му да търси обезщетение на деликтно основание, възникват в един и същи момент – този на настъпването на застрахователното събитие, при което е причинено непозволеното увреждане. За упражняване на прякото право на увреденото лице не е необходимо гражданската отговорност на застрахования да бъде установена със сила на пресъдено нещо.

В случая, с оглед оплакванията във въззивните жалби, очертаващи спорния предмет, спорните въпроси във въззивното производство са по приложението на чл. 51, ал. 1, чл. 52 и чл. 51, ал. 2 ЗЗД. Жалбоподателите – ищци оспорват размера на определените им обезщетения, предназначени да възмездят болките и страданията им, като занижени с доводи, че съдът не е взел предвид интензитета, продължителността и характера на претърпените болки и страдания с оглед всички претърпени травматични увреждания и икономическите условия в страната, в частност застрахователните лимити. Жалбоподателката оспорва и приетото от съда, че ответникът е доказал при условията на пълно доказване, че е съпричинила вредоносния резултат поради установеното от заключението на СМЕ, че уврежданията в шията ѝ биха се получили и при правилно поставен колан. Жалбоподателят – ответник от своя страна оспорва размера на определеното обезщетение на ищцата, като поддържа, преповтарайки възраженията си от защитата срещу иска, че съдът не е взел предвид, че травмата в шийната област е настъпила на фона на дегенеративни изменения, установени от 2012г., способствали за продълъг възстановителен период, като не е съобразил, че периодът на възстановяване и интензивни болки само от травматичните увреди по тялото и в шийната област – контузия на шията и оток на прешлени - е кратък – около 20 дни, за които е бил разрешен и отпуск по болест, като за последните травми не е било назначено и лечение, изразяващо се в носене на шийна яка. Така застрахователят е обобщил, че платеното от него, при отчитане на

значително съпричиняване поради неизползване на предпазен колан – с оглед настъпване на вредите при удар в тялото на внучето, което ищцата е държала, когато е получила и разгъване на шията, - че платеното от него в размер на 5 500 лв. покрива действително претърпените вреди и болки.

Не е спорно на настоящия етап от производството, че процесното ПТП от 24.06.2017г., посочено като вредоносно събитие, е настъпило в гр.София, около 19:30 ч., при управлението на лек автомобил „Ситроен Ц 5“ с рег. № *** по ул. „Беловодски път“ от Златните мостове към бул. „България“ от Е. К., като ищите – съпруга, съответно внук на водача, са били пътници на задната дясна седалка в автомобила, като съгласно заключението на комплексната съдебно-медицинска експертиза ищцата е била без поставен обезопасителен колан, а детето на 8 месечна възраст не е било поставено в столче. С оглед спорния предмет на въззивното производство, въззивният съд изхожда от положението, прието от първоинстанционния съд, че ПТП е причинено противоправно и виновно и от посочения застрахован при ответника водач К., навлязъл в кръстовището, където е станало ПТП, без предимство с 67 км/ч (чл. 48 ЗДвП), а другият водач на автомобил „Рено Лагуна“ с рег. № **, участник в ПТП, - третото лице помагач на ответника А. Т., е съизвършител на непозволеното увреждане, предприел навлизане в кръговото движение по лявото разклонение вместо по дясното, спрямо когото досъдебното производство за управление на МПС след употреба на наркотични вещества е било прекратено. Не се спори и, че ответникът е платил на ищите преди образуване на делото сумата 5 500 лв., съответно 3 000 лв. като обезщетения за вреди от процесното ПТП, - частично плащане, прието от ищите, съобразено от първоинстанционния съд.

В резултат от процесното ПТП, съгласно заключенията на СМЕ – комплексна с участието на съдебен медик и основно, изготвено от неврохирург, изслушани по делото, ищцата е получила травма на шийния отдел на гръбначния стълб, състояща се от: множествено изкълчване и навяхване на ставите и ставните връзки на шийния отдел; - травматичен едем в костния мозък на телата на четвърти, шести и седми шийни прешлени без промяна във формата на телата и фрагменти от тях; травма на опорно-двигателния апарат, състояща се от травматично кръвонасядане в дясна подключична област с площ 2,5/2 см, в лява подключична област с площ 2/2 см; травматично кръвонасядане по горна повърхност на дланта на лявата ръка

7/6 см с червеникаво охлузване на околната кожа с площ от 2,5/2 см; травматични кръвонасядания на лявото и дясното бедро. Тя не би получила травмата на опорно-двигателния апарат, ако е била с правилно поставен предпазен колан; дори и при правилно поставен колан, при рязко огъване на шията, уврежданията в тази област биха се получили, а при удар на главата в предмети/части в автомобила – в случая с оглед подключичните кръвонасядания при удар в тялото на бебето (изказано като предположение – така в. л. Ш. в открито заседание на 09.04.2021г.), което е държала (така показанията на св. К., кореспондиращи на данните по делото) – увредите в шията не биха се получили, но при всички случаи експертът съдебен медик е уточнила, че шията е винаги подвижна и с колан и без колан. Ищецът Ю. К., съгласно заключението на комплексната СМЕ и заключението на СМЕ, изготвено от неврохирург, е получил вследствие на ПТП травматично кръвонасядане в лявата скулова област и горната част на лявата буза; травматични кръвонасядания в подмишничната ямка, предната повърхност на лявото рамо, по лакътния ръб и дланта, и по долния край на лявата предмишница и китката на лявата ръка, които не би получил, ако е пътувал в детско столче, при липса на данни за трайни негативни последици от травмите. Непосредствено след получаване на травмите от ПТП детето е било неспокойно през нощта, плачело, не давало да го докосват по синините, не искало да се отделя от майка си (показания на св. М. К. – майка на ищеца). Неврохирургът е уточнил, че възстановителният период при това изкълчване и навяхване в шийния отдел като при ищцата е индивидуален, като в конкретния случай той е продължен от установения при магнитно-резонансното изследване костомозъчен едем - изменение на тъканния оток в гъбестото вещество, който е маркер за прясна травма, в телата на 3 –те прешлена без промяна във формата на самите тела, при предписано носене на шийна яка за няколко месеца и прием на медикаменти (каквато ищцата е носила – така показанията на св. К., кореспондиращи на лекарското предписание), като обикновено възстановителният период е около 6 месеца, докато кръвонасяданията са отшумели за период от около 20 дни, като първите 15 – 20 дни пострадалата е търпяла интензивни болки. Вещото лице е уточнило още, че травмата в шийната област е протекла на фона на изразени дегенеративни промени с давност от 2012г., откогато е преглеждана и лекувана от увреждане на междупрешленните дискове, като травмата води до

ускоряване на дегенеративния хроничен процес, който се утежнява без да може да се овладее. Вещото лице е пояснило още, че въпреки че пострадалата е била диагностицирана с травматичен остеоит на 27.06.2017г. при проведения ЯМР, в случая се касае за оток в гъбестото вещество на прешлените, които са останали цели (няма фрактури).

От допълнителното заключение на вещото лице неврохирург, изготвило основното еднолично заключение на СМЕ, е установено още по делото, че при пострадалата от 2012г. е била поставена диагноза дискови протрузии (форма на дискова херния) на нива С 5 – С 6 и С 6 – С7, където основните движения на главата са навеждане напред и назад, с дегенеративна стеноза на гръбначно – мозъчния канал в шийния сегмент, а през 2017г., както е уточнило вещото лице, такива са установени и на нива С 4 - 5. Дегенеративният процес в шийния сегмент на гръбнака, както е пояснил експертът, е хронично прогресивно заболяване, при различен темп на измененията. В конкретния случай ищцата е лекувана медикаментозно от оплакванията си в шийния отдел и изтръпване на ръцете, като за периода 2016 – 2017г. тя 4-кратно е провела физикално лечение; лечението във ВМА през м.09.2017г. е по повод оплакванията ѝ от дегенеративните изменения и поради костно – мозъчния едем. От заключението се установява още, че болките и ограничената подвижност при получените травми са такива като при пациенти с дегенеративен процес в шийния отдел. При прегледа през м.03.2021г. вещото лице е констатирало оплаквания, характерни за дегенеративния процес. В съдебно заседание на 09.07.2021г. вещото лице е уточнило още, че едемът отзвучава бавно, тялото го резорбира – за около 3 месеца, колкото е възможно да е продължил в случая възстановителният процес, и този процес не се влияе от дегенеративните промени. Обобщено е в от експерта, че травмата в областта на шийния отдел се състои в разтежение с разкъсване на ставни капсули и с кръвоизливи в тях, разкъсване на мускулни влакна в мускулатурата на шийния отдел и разкъсване на сухожилията. Вещото лице е пояснило още, че при така получената травма, причинила дисторзия (разтежение), е задължително да се носи шийна яка.

С оглед приетото за установено по-горе, въззивният съд също намира, че дължимото на ищцата обезщетение за неимуществени вреди, срещу чийто присъден от първата инстанция размер са направени оплаквания и от двете страни относно преценката на релевантни факти за определянето

му и като резултат за нарушение на чл. 52 ЗЗД, не може да бъде определено в размер, по-малък от 28 000 лв., но няма основание и за завишаването му. В приложение на чл. 52 ЗЗД, при приетото за установено по делото относно характера и тежестта на увреждането на здравето на пострадалата, която в активна работоспособна възраст (на почти 56г.) е получила травма в шийния отдел на гръбначния стълб, както и кръвонасядания в други части на тялото, като съобрази и претърпените от нея болки и неудобства от физическо естество, в това число интензивни за посочения по-горе период от около 20 дни, присъщи на увреждането в този отдел на гръбначния стълб, вкл. характера и продължителността на лечението – с носене на шийна яка, при съобразяване и на икономическите условия в страната към момента на настъпване на вредите, а като ориентир съответните нива на застрахователно покритие към релевантния за определяне на обезщетението момент, индичия за икономическите условия, въззивният съд счете, че обезщетение в размер на 28 000 лв. не нарушава принципа на справедливостта, прогласен в чл. 52 ЗЗД и не води до обогатяване на пострадалото лице. За да счете, че обезщетение в посочения размер не е завишено и не нарушава принципа на справедливостта, въззивният съд взе предвид посочените по-горе обстоятелства и главно характера и тежестта на увреждането в шийната област на гръбначния стълб, който е фундамент на човешкия организъм, а шийните прешлени поддържат черепа и осигуряват и движението на главата, чийто функции се възстановяват за сравнително дълъг период от време – в случая за поне 3 месеца, без да е установено настъпило усложнение от самите травми. Доводите на ответника за неправилност на обжалваното решение в посока необосновано завишаване на дължимото обезщетение, почиващи на неотчитане на здравословното състояние на пострадалата преди ПТП, в частност на наличните дегенеративни промени в шийния отдел на гръбнака, установени през 2012г., които са основани на възраженията му от защитата по същество срещу иска, са неоснователни. Именно при отчитане на множественото изкълчване и навяхване на ставите и връзките между тях, изразяващо се в разтежение с разкъсване на ставни капсули и с кръвоизливи в тях, разкъсване на мускулни влакна в мускулатурата на шийния отдел и разкъсване на сухожилията, и на оток в гъбестото вещество на прешлените, съдът намира, че справедливото обезщетение за претърпените в резултат от процесното ПТП неимуществени вреди от ищцата, получила и множество

кръвонасядания, не може да бъде определено под определения от първоинстанционния съд размер на обезщетението и да се сведе до размера, платен от ответника. Този извод е валиден дори и да се приеме, че в конкретния случай възстановителният период от увредите от ПТП в шийната област не е продължил 6 месеца (СГС е приел времеви диапазон от 3 до 6 м.), а около 3 месеца със задължително носене на шийна яка. За продължителността на конкретния възстановителен период за конкретния организъм, който е фактическо положение, не може категорично да се съди от продължителността на разрешения отпуск поради временна неработоспособност, на която ответникът също акцентира. Тук следва се съобрази и, че с идентичните болкови симптоми от дегенеративните изменения ответникът не може да обоснове успешно правоизключващо свое възражение, доколкото от заключението на СМЕ – основно и допълнително – е безспорно установено какви са присъщите болки и неудобства от получените травми на фона на вече настъпилите с възрастта неблагоприятни изменения в шийната област. Съдът в обжалваното решение е отчел дегенеративните изменения в шийния отдел на гръбначния стълб, което отчита и въззивният съд, както и, че травмите в шийния отдел ускоряват дегенеративните промени, което е сериозна неблагоприятна последица от вредоносното деяние. Изложеното за характера и тежестта на получените от ищцата увреди обаче не дава основание, както се подчерта, да се определи обезщетение в търсения от нея размер от 50 000 лв. По делото не се установиха фрактури, както се твърди в исковата молба, на телата на 3 шийни прешлена, а, както многократно поддържа и ответникът, травмите в шийните прешлени са настъпили на фона на вече настъпили неблагоприятни изменения в шийната област, като болките в тази област са причинени след ПТП както от травматичните увреди, така и от дегенеративните изменения, които са с траен прогресиращ характер. Наред с това, дисковите хернии не са предизвикани от ПТП, съобразно неоспореното експертно заключение в тази насока, което съдът възприема като обосновано и компетентно, а провежданото постоянно лечение от оплакванията в шийната област е преди всичко поради дегенеративните необратими промени в тази област.

На основание приетото по-горе, няма и предпоставки за определяне на обезщетение на ищеца за търпените вреди от ПТП в размер, по-голям от определения от СГС, платен от ответника. Характерът и тежестта на увредите

на 8-месечното бебе и последвалите промени с краткотраен характер в психоемоционалното му състояние, пътувало в автомобила, управляван от дядо му, заедно със своята баба, без да е обезопасено, не предполага определяне на обезщетение в по-голям размер от изплатения от ответника, а именно такова в търсения размер от 5 000 лв.

С оглед изложеното, доводите, релевирани от жалбоподателите, за нарушение като резултат на чл. 51, ал. 1 и на чл. 52 ЗЗД се явяват неоснователни.

По възражението за съпричиняване:

Въззивният съд също формира извод, че възражението за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на ищцата, релевирано от ответника, което е в спорния предмет и на въззивното производство, е частично доказано откъм нарушение на чл. 137а, ал. 1 ЗДвП. Съпричиняването на вредоносния резултат има, когато поведението на пострадалия е било в причинна връзка с вредоносния резултат. Релевантен за допринасяне за настъпването на вредите е фактическият конкретен принос на пострадалия към вредоносния резултат, а не допуснато от негова страна формално нарушение, необулавящо вредоносния резултат. Въззивният съд приема с оглед установеното по делото, че пострадалата не е ползвала предпазен колан, поради което е получила и кръвонасяданията по тялото си. Този извод се налага от възприетото и неоспорено заключение на изслушаната по делото комплексна СМЕ, обсъдено по-горе, уточнено в съдебно заседание. Доколкото не е установено чрез пълно доказване от ответника, носещ тежестта на доказване на възражението си, целящо намаляване на отговорността му, че шийната травма е настъпила поради неизползването на предпазен колан, която принципно може да настъпи и при поставен колан (въпреки предположението, че вероятно е настъпила при удара в тялото на детето), САС намира, както е счел и СГС, че в случая възражението по чл. 51, ал. 2 ЗЗД е недоказано по отношение на настъпването на шийната травма. Ето защо и въззивният съд намира, че възражението за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на ищцата е само частично основателно – поведението ѝ безспорно е в причинна връзка само с кръвонасяданията в тялото, които не са основните травматични увреди от ПТП, в предмета на делото, поради което и няма основание за редуциране на

определеното ѝ обезщетение за вреди по реда на чл. 51, ал. 2 ЗЗД с повече от 5 %, на колкото приносът е определен от първоинстанционния съд. Така общо определеното обезщетение се намалява до размера от 26 600 лв. и след приспадане на приетото частично изпълнение от 5 500 лв., на ищцата следва да се присъди обезщетение в размер на 21 100 лв., колкото е присъдено.

С оглед гореизложеното и неоснователността на всички доводи, релевиращи срещу обжалваното решение на първоинстанционния съд, въззивният съд прие, че то е правилно и подлежи на потвърждаване (чл. 272 ГПК). При този изход на спора, на основание на основание чл. 78, ал. 1 ГПК вр. чл. 38, ал. 2 вр. ал. 1, т. 3 ЗА на представителя по пълномощие на ищцата, съразмерно на уважената част от иска, следва да се присъди адвокатско възнаграждение за безплатна правна помощ с ДДС в размер на 1 003, 59 лв. Няма основание, съразмерно на отхвърлената част от исковете, да се присъди адвокатско възнаграждение на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, в полза на ответника, тъй като представеното платежно нареждане, въпреки декларацията на адвоката – пълномощник, се отнася за „хонорари за м.септември 2022“, а договорът за правна защита и съдействие, представен в настоящото въззивно производство, е с посочена дата на сключване 03.10.2022г. и няма как да се свърже с доказателството за плащане на възнаграждение по банков път (вж. т. 1 от ТР № 6 от 06.11.2013г. по тълк. д. № 6/2012г., ОСГТК на ВКС).

Така мотивиран, Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 265953 от 1 октомври 2021г. по гр. д. № 9 135/2020г., поправено с решение № 266632/19.11.2021г., на Софийски градски съд, ГО, 2 състав.

ОСЪЖДА „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД, ЕИК121718407, да заплати на основание чл. 78, ал. 1 ГПК вр. чл. 38, ал. 2 вр. ал. 1, т. 3 ЗА, на адв. В. О. сумата 1003, 59 лв. – възнаграждение с ДДС за безплатна правна

ПОМОЩ ЗА ВЪЗЗИВНАТА ИНСТАНЦИЯ.

Решението може да се обжалва в едномесечен срок от връчването му, при условията на чл. 280 ГПК, пред ВКС на РБ.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____